

بهش (یاسا)

کولیر (یاسا)

زانکو (سه لاهه دین ههولیر)

ناوی بابهت: التشريعات المكملة في القانون الخاص:

١- قوانين حماية حقوق الملكية الفكرية

٢- قانون حماية المستهلك

پهرتووکی کورس - سالی پینجهم

ناوی ماموستا (پ.ی.د.ئالان بهاءالدين عبدالله)

(بكالوريوس ٢٠٠١ - ماستر ٢٠٠٧ - دكتورا ٢٠١٣)

سالی خویندن: ٢٠٢٣-٢٠٢٤

په‌تووی کۆرس

Course Book

التشريعات المكملة في القانون الخاص (قوانين حماية حقوق الملكية الفكرية - قانون حماية المستهلك)	١. ناوی کۆرس
پ.ی.د.ئالان بهاء‌الدین عبدالله المدرس	٢. ناوی مامۆستای بهر پرس
بهشی یاسا - کۆلیژی یاسا	٣. بهش / کۆلیژ
ئیمیل (alan.abudulla@su.edu.krd) مۆبایل (٠٧٥٠٤٤٨٠٧٦٨)	٤. لینیکی په‌یه‌ندی
دوو کاتژمیر له ههفتهیه‌کدا که به شیوهی ئۆنلاین یان ئه‌لیکترونی یان له پۆلدا ده‌گوترتیه‌وه به‌پنی رینمایی زانکۆ	٥. یه‌که‌ی خویندن (به سه‌عات) له ههفتهیه‌ک
هه‌شت کاتژمیر له ماوه‌ی ههفتهیه‌کدا	٦. ژماره‌ی کارکردن
Lw0506	٧. کۆدی کۆرس
له سالی (٢٠٠٤) رازه‌ی فه‌رمانبه‌ریه‌تی گووستوته‌وه له دیوانی چاودیری دارایی هه‌ریه‌می کوردستان بۆ سه‌ر میلاکی سه‌رۆکایه‌تی زانکۆی سه‌لاحه‌ددین-هه‌ولێر. دوا‌ی سالیکی له کارکردن له نووسینگه‌ی به‌ریز سه‌رۆکی زانکۆ، خۆی ته‌رخان کرد بۆ ته‌واوکردنی خویندنی ماسته‌ر له یاسای تاییه‌ت له کۆلیژی یاسا له زانکۆی سه‌لاحه‌ددین. دوا‌ی به‌دهسته‌ینانی پرونامه‌ی ماسته‌ر، دوو سال و هه‌ک به‌ریه‌به‌ری کاروباری یاسایی زانکۆی سه‌لاحه‌ددین کاری کردووه. له سالی (٢٠٠٩) خۆی ته‌رخان کرد بۆ ته‌واوکردنی خویندنی دکتۆرا که له سالی (٢٠١٣) به‌دهستی هینا له هه‌مان زانکۆ. له سالی (٢٠٠٦) هه‌وه و هه‌ک مامۆستا له به‌شی یاسا له خزه‌ته‌کردن به‌رده‌وامه‌. بۆ ماوه‌ی (٣) سی سال (٢٠١٦-٢٠١٩) و هه‌ک خواستن له زانکۆی لوبنانی فه‌ره‌نسی کاریکردووه و له سالی خویندنی (٢٠١٨-٢٠١٩) و هه‌ک راگری کۆلیژی یاسا و په‌یه‌ه‌ندییه‌ نیوده‌وه له‌تییه‌کان له زانکۆی لوبنانی فه‌ره‌نسی کاریکردووه.	٨. پرۆفایه‌لی مامۆستا
خاوه‌نداریتی هزری / داهینان / هینا بازارگانیه‌کان / دیزاین و هیلکارییه‌ پیشه‌سازییه‌کان / ناوی بازارگانی / ریکه‌وتنامه‌ی تریپس / مافه‌کانی به‌کاربه‌ر / ئه‌نجومه‌نی پاراستنی به‌کاربه‌ر	٩. وشه سه‌ره‌کیه‌کان

١٠. ناوه‌رۆکی گشتی کۆرس:

ئەمڕۆ ولاتان ھەنگاوی راستەقینیان ناوہ بۆ بەھێزکردنی ئابوورییەکیان، چونکە گەشتوونەتە ئەو راستییەکی کە ناكریت باس لە ولاتیکی بەھێز یاخود ھاوڵاتییەکی خوشگوزەران بكریت بەبێ ئەوہی ئەو ولاتە ئابوورییەکی بەھێز و پتەوی ھەبیت.

بونیادنانی ئابوورییەکی بەھێز پێویستی بە چەند کایەکی سەرەکی ھەیە کە گرنگیدان بە پاراستنی مافەکانی خاوەندارێتی ھزری و پاراستنی مافەکانی بەکاربەران یەکنیکە لەو کایە بەھێزانە چونکە ئەمڕۆ گەشەیی دارایی و فراوانبوونی چوارچۆیە بازراگانی نیو دەولەتی و بووژانەوہی ئابووری ھەموویان بەندن بە پاراستنی مافەکانی خاوەندارێتی ھزری و پاراستنی مافەکانی بەکاربەران.

خویندنی ئەم بابەتە لە ئەمسالی خویندن، ھەولیکە بۆ ناساندنی قوتابیانی قوناعی پینجەم لە بەشی یاسا بە چەمکی پاراستنی مافەکانی خاوەندارێتی ھزری و پاراستنی مافەکانی بەکاربەران و گشت ئەو بابەتانەکی کە لە ژێر سنیبەری ئەم دوو بابەتە بوونیان ھەیە. ئەم خویندەش لە ژێر چوارچۆیە قانونە بەرکارەکانی عێراقی دەبیت بە تاییەت ئەوانەکی لە ھەریمی کوردستان بەرکارن و ھەروەھا ئامازە بە گرنگترین ئەو ریکەوتنامە نیو دەولەتیانە دەكریت کە پەيوەستن بەم دوو بابەتە سەرەکییە.

١١. ئامانجەکانی کۆرس

١. ئاشناکردنی قوتابیانی بە دەقەکانی یاساکانی پاراستنی مافەکانی خاوەندارێتی ھزری و مافەکانی بەکاربەر.

٢. راھینانی قوتابیانی لەسەر شیکردنەوہی دەقە یاساییەکان و چۆنیەتی گەشتن بە مەبەستی یاسادانەر.

٣. دروستکردنی رۆشنبیرییەکی قانونی لای قوتابیانی تاییەت بە پاراستنی مافەکانی خاوەندارێتی ھزری و مافەکانی بەکاربەر.

١٢. ئەرکەکانی قوتابی

پێویستە لەسەر قوتابی لە ماوہی ئەم کۆرسەدا ئامادەبیت چ لە کاتی گووتتەوہی وانە بە ئونلاین یاخود لە پۆلەکانی وانەگووتتەوہ یان بە ھەر شیوہیەکی کە زانکۆ بریاری لەسەر دەدات. ھەروەھا پێویستە لەسەر قوتابی بە باشی خۆی ئامادە بکات بۆ تاقیکردنەوہکانی وەرزی یا ھەر تاقیکردنەوہیەکی تر کە لە لایەن مامۆستای بابەتەوہ دیاری دەكریت. ھەروەھا، پێویستە لەسەر قوتابی بە ھاوکاری لەگەڵ مامۆستای بابەت لە ماوہی سالی خویندندا راپۆرتیک ئامادەبکات و پێشکەشی بکات لە سنووری بابەتەکی و چەندین وتاریش بنوسیت بۆ ئەم مەبەستە.

١٣. ريگه‌ی وانه ووتنهوه

١. باسکردنی بابته له لایهن ماموستا و گفتوگو کردن له گه‌ل قوتابیان.
٢. ئاماده‌کردنی په‌په‌ری کار.
٣. به گرووپ کردنی قوتابیان و پیدانی ئه‌رك پینان و ئه‌نجامدانی کئیرکئ له نیوان گرووپه‌کان.
٤. به‌کاره‌ینانی داتاشو بو پيشاندانی کورته‌ی وانه‌کان و ده‌قه‌کان.
٥. پیدانی پرسیار و وه‌لامی نمونه‌یی له‌سه‌ر بابته‌ی پيشکەش کراوه‌که.

١٤. سیسته‌می هه‌سه‌نگان

١. له ماوه‌ی ئه‌م سالی خویندندا يه‌ك تا قيردنه‌وه‌ی نیوه‌ی سأل له‌سه‌ر (٣٠) نمره ئه‌نجام ده‌درئت.
٢. ئه‌و (١٠) نمره‌یه‌ی که له‌ده‌ستی ماموستا ده‌مینئته‌وه ، به قوتابی ده‌به‌خشرئت له به‌رامبه‌ر: ئه‌و چالاکیانه‌ی که له ناو هۆلی خویندن له که‌مپه‌س یان به ئۆنلاین ئه‌نجامی ده‌دات و ئه‌و نمرانه‌ی که له تا قيردنه‌وه‌ی رۆژانه‌دا به ده‌ستی ده‌هینئت وه‌روه‌ها ئه‌نجامدانی ئه‌و ئه‌رکانه‌ی که پێی ده‌سپێدرئت.

١٥. ده‌ئه‌نجامه‌کانی فیربوون

١. تیگه‌په‌شتی ته‌واو له‌سه‌ر قانونه‌کانی پاراستنی مافه‌کانی خاوه‌ندارئتی هزری و مافه‌کانی به‌کاربه‌ر.
٢. ئاشنابوون و ئاگاداریبوون له که‌موکورتیه‌کانی قانونه‌کانی پاراستنی مافه‌کانی خاوه‌ندارئتی هزری و مافه‌کانی به‌کاربه‌ر.
٣. چۆنیه‌تی زالبوون و چاره‌سه‌رکردنی هه‌ر کیشه‌یه‌کی یاسایی تایبه‌ت به‌م دوو بابته‌ه.

١٦. لیستی سه‌رچاوه‌کان

أ- کتیه‌کان.

١. د.ریاض القیسی، علم أصول القانون، الطبعة الأولى، بيت الحكمة، بغداد-العراق ، ٢٠٠٢.
٢. د.محمد سليمان الأحمد، فلسفة الحق، الطبعة الأولى، مكتبة زين الحقوقية والأدبية، بيروت-لبنان، ٢٠١٧.
٣. د.غسان رباح ، قانون حماية المستهلك الجديد ، منشورات زين الحقوقية ، بيروت ، ٢٠٠٦.
٤. د.محمد بودالي ، حماية المستهلك في القانون المقارن ، دار الكتاب الحديث ، القاهرة ، ٢٠٠٦.
٥. د.عبدالمعنى البدرابي، المدخل للعلوم القانونية، دار النهضة العربية، بيروت-لبنان ، ١٩٦٦.
٦. د.عبدالله مصطفى، علم أصول القانون، شركة الفكر للتصميم والطباعة المحدودة، بغداد-العراق ، ١٩٩٦.
٧. د.صلاح زين الدين، المدخل الى الملكية الفكرية، الطبعة الأولى، مكتبة دار الثقافة للنشر والتوزيع، عمان-الأردن ، ٢٠٠٤.
٨. محمد طه البشير و د.غني حسون طه، الحقوق العينية، الجزء الأول، الطبعة الثالثة، العاتك لصناعة الكتاب،

القاهرة - مصر ، ٢٠٠٩ .

- ٩ . د. عبدالرزاق أحمد السنهوري، الوسيط في شرح القانون المدني الجديد، الجزء الثامن (حق الملكية)، الطبعة الثالثة، منشورات الحلبي الحقوقية، بيروت-لبنان ، ٢٠٠٠ .
- ١٠ . د. عصام احمد البهجي، حقوق الملكية الفكرية للأصناف النباتية المعدلة وراثيا - دراسة تحليلية، دار الجامعة الجديدة، الإسكندرية-مصر ، ٢٠٠٧ .
- ١١ . د. صلاح الدين الناهي، الوجيز في الملكية الصناعية والتجارية، دار الفرقان، عمان-الأردن ، ١٩٨٣ .
- ١٢ . د. أحمد علي عمر، الملكية الصناعية وبراءات الإختراع، مطبعة الحلمية، الإسكندرية-مصر ، ١٩٩٣ .
- ١٣ . د. حسين توفيق فيض الله، إتفاقيات الـ(WTO/GATT) وعولمة الملكية الفكرية، مطبعة جامعة صلاح الدين، أربيل، ١٩٩٩ .
- ١٤ . د. اكرم فاضل سعيد قصير، المعين في دراسة النظام القانوني لمؤسسات وأنشطة منظمة التجارة العالمية، الطبعة الأولى، دار السنهوري، بغداد، ٢٠١٤ .

بـ قانونه عيراقبيه كان

- ١ . قانون براءات الإختراع والنماذج الصناعية والمعلومات غير المفصح عنها والدوائر المتكاملة رقم ٦٥ لسنة ١٩٧٠ .
- ٢ . قانون حق المؤلف والحقوق المجاورة رقم ١٧ لسنة ٢٠١٢ الكوردستاني .
- ٣ . قانون حمايه حق المؤلف رقم ٣ لسنة ١٩٧١ .
- ٤ . قانون العلامات والبيانات التجارية رقم ٢١ لسنة ١٩٥٧ .
- ٥ . القانون المدني رقم ٤٠ لسنة ١٩٥١ .
- ٦ . قانون التجارة رقم ٣٠ لسنة ١٩٨٤ .
- ٧ . قانون العقوبات رقم ١١١ لسنة ١٩٦٩ .
- ٨ . قانون حماية المستهلك رقم ١ لسنة ٢٠١٠ .
- ٩ . الأنظمة والتعليمات المتعلقة بحماية حقوق الملكية الفكرية وحقوق المستهلك .

بابتهكان	هفتهكان
تصور عام حول الملكية الفكرية	هفتهى يهكهم
اتفاقية تريبس ومنظمة التجارة العالمية	هفتهى دووهم
براءات الإختراع	هفتهى سبيهم
براءات الاختراع	هفتهى چوارهم
النماذج الصناعية	هفتهى پينجهم
الرسوم الصناعية	هفتهى شهشهم
العلامات التجارية	هفتهى حهفتهم
العلامات التجارية	هفتهى ههشتهم
المعلومات غير المفصح عنها	هفتهى نويهم
المعلومات غير المفصح عنها	هفتهى دهيهم
المؤشرات الجغرافية	هفتهى يازدهم
الدوائر المتكاملة	هفتهى دوازدهم

الدوائر المتكاملة	ههفتهی سیزدهم
الأصناف النباتية	ههفتهی چواردهم
الأصناف النباتية	ههفتهی پازدهم
طرق حماية حقوق الملكية الفكرية	ههفتهی شانزدهم
دعوى حماية حقوق الملكية الفكرية	ههفتهی ههژدهم
نظرة عامة حول المستهلك وحمايته	ههفتهی نوزدهم
التعريف بالمصطلحات ذات الصلة	ههفتهی بیستهم
الهدف من القانون ونطاق سريانه	ههفتهی بیست ویهک
مجلس حماية المستهلك	ههفتهی بیست ودوو
مجلس حماية المستهلك	ههفتهی بیست وسی
لجان التفتيش	ههفتهی بیست وچوار
لجان التفتيش	ههفتهی بیست وپینج
حقوق المستهلك	ههفتهی بیست وشهش
حقوق المستهلك	ههفتهی بیست وحهفت
واجبات المجهز والمعلن	ههفتهی بیست وههشت
ما يجب أن يتمتع عنه المجهز والمعلن	ههفتهی بیست و نو
الأحكام العقابية	ههفتهی سی

١. باسكر دنى واقبعه بيهكى پراكتيكى و ورورژاندى هه ندى پرسيار .
٢. راستى و ناراستى ئهم دهسته واژانهى خواره وه ديارى بكه له گه ل باسكر دنى هويه كهى .
٣. ئهمانهى خواره وه به كورتى وه لام بده ره وه .
٤. شروفهى ئهم دهسته واژانهى خواره وه بكه .
٥. بهراورد كردن و بژارده .
٦. راست و چهوت و راستكر دنه وهى چهوته كان .
٧. ليكهوتهى ياساى ئهم حاله تانهى خواره وه ديارى بكه .
٨. هه لوىستى ياسادانه رى عيراقى لهم بابه تانهى خواره وه باس بكه .